

גמרא סדורה

מסכת

שבת

פרק י"א הזורק - צו. - קב.

מהדורה מנוקדת, מפוסקת,
מחולקת לסוגיות ולפסקאות

עם רש"י

יצא לאור על ידי עמותת

"וכל בניך לימודי ה"

כח כסליו תשע"ג

בהצלחה - יגיעת ומצאת - תאמין!!!

להארות והערות
 דניאל ברק ווינט
 טל' - 0526071122
 דוא"ל vinetd@neto.net.il
 עתניאל ד.ד. הר חברון 90407

©

כל הזכויות על הטקסט, ניקוד ופיסוק
 שמורות למכון הישראלי לפרסומים תלמודיים.
 כל הזכויות על החלוקה לסוגיות ופסקאות
 שמורות לעמותת "וכל בניך לימודי ה'".

ניתן לצלם ולהדפיס לשם לימוד וללא מטרת רווח.

כ"י

מסכת שבת פרק י"א - "הזורק"

410. צו, א-ב

משנה

הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים,
 מרשות הרבים לרשות היחיד - חייב.
 מרשות היחיד לרשות הרבים באמצע,
 רבי עקיבא - מחייב.
 וחכמים - פוטריין.
 כיצד?

שתי גזוזטרות זו כנגד זו ברשות הרבים,
 המושיט והזורק מזו לזו - פטור,
 היו שתיהן בדיוטא אחת,
 המושיט - חייב,
 והזורק - פטור,
 שכן היתה עבודת הלויים:
 שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים, מושיטין הקרשים מזו לזו, אבל לא זורקין.

צו, ב גמרא

מכדי זריקה תולדה דהוצאה היא,
 הוצאה גופה היכא פתיבא?

אמר רבי יוחנן:

דאמר קרא: "ויצו משה ויעבירו קול במחנה"¹ (שמות לו, ו),

משה היכן הוה יתיב?

במחנה לוייה,

ומחנה לוייה רשות הרבים הואי,

וקאמר להו לישראל: לא תפיקו ותיתנו מרשות היחיד דידיכו לרשות הרבים.

וממאי דבשבת קאי?

דילמא בחול קאי,

ומשום דשלימא לה מלאכה!?

כדכתב: "והמלאכה היתה דים"² (שמות לו, ז).

גמר העברה' העברה' מיום הכפורים,

כתיב הקא: "ויעבירו קול במחנה" (שמות לו, ו).

וכתיב התם: "והעברת שופר תרועה"³ (ויקרא כה, ט).

מה להלן: ביום אסור, אף כאן ביום אסור.

אשכחן הוצאה, הכנסה מנלן?

סברא היא,

מכדי מרשות לרשות הוא, מה לי אפוקי, ומה לי עיולי.

מיהו: הוצאה - אב, הכנסה - תולדה.

ומכדי אהא מיחייב, נאהא מיחייב,

¹ ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקודש ויכלא העם מהביא

² והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אותה והותר

³ והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש ביום הכפורים תעבירו שופר בכל ארצכם

אמאי קרי לה האי "אב" ואמאי קרי לה האי "תולדה"?

נפקא מינה:

דאי עביד שתי אבות בהדי הדדי.

אי נמי,

שתי תולדות בהדי הדדי.

מיחייב תרתמי.

ואי עביד אב ותולדה דידיה - לא מיחייב אלא חדא.

ולרבי אליעזר דמחייב אתולדה במקום אב,

אמאי קרו לה "אב" ואמאי קרו לה "תולדה"?

הך דהואי במשכן חשיבא קרי לה "אב",

הך דלא הואי במשכן חשיבא - לא קרי לה "אב".

אי נמי,

הך דקתיבא - קרי "אב",

והאי דלא כתיבא - קרי "תולדה".

411.צו, ב

וְהָא דִּתְנִין:

"הזורק ארבע אמות בכותל,
למעלה מעשרה טפחים - בזורק באויר.
למטה מעשרה טפחים - בזורק בארץ,
והזורק בארץ ארבע אמות - חייב" (שבת ק.)

זרק ארבע אמות ברשות הרבים,
מנלן דמחייב?

אמר רבי יאשיה:

שכן אורגי יריעות, זורקין מחטיהן זה לזה.

אורגין, מחטין למה להו?

אלא: שכן תופרי יריעות זורקין מחטיהן זה לזה.

ודילמא גבי הדדי הוו יתבי?

מטו הדדי במחטין.

דילמא בתוך ארבע הוו יתבי?

אלא, אמר רב הסדא:

שכן אורגי יריעות זורקין בוכיאר ביריעה.

והלא אוגדו בידו!

בניסקא בתרא.

והא במקום פטור קאזלא!

אלא, שכן אורגי יריעות זורקין בוכיאר לשואליהן.

ודילמא: גבי הדדי הוו יתבי?

מטו הדדי בחפת.

ודילמא שלחופי הוו משלחפי?

ותו,

מי שאלי מהדדי?

והתניא:

"לודא: איש איש ממלאכתו אשר המה עשים"⁴ (שמות לו, ד),

"ממלאכתו" - הוא עושה,

ואינו עושה ממלאכת חבירו!"

ותו,

אף מעביר ארבע אמות ברשות הרבים - מנלן דמחייב?

אלא: כל ארבע אמות ברשות הרבים גמרא גמירי לה.

⁴ ויבואו כל החכמים העושים את כל מלאכת הקודש איש איש ממלאכתו אשר המה עשים

412. צו, ב

אמר רב יהודה אמר שמואל:
מקושש (במדבר טו, לג-לו) - מעביר ארבע אמות ברשות הרבים הנה.

במתניתא תנא:
"תולש" הנה.

רב אחא ברבי יעקב אמר:
מעמר הנה.

למאי נפקא מינה?

לכדרב.

דאמר רב:
מצאתי מגלת סתרים בי רבי חייא,
וכתוב ביה:
"איסי בן יהודה אומר:
אבות מלאכות ארבעים חסר אחת⁵ ואינו חייב אלא אחת".

"אחת" - ותו לא?!
והתנן:
"אבות מלאכות ארבעים חסר אחת",
והוינן בה:
מניינא למה לי?
ואמר רבי יוחנן:
שאם עשאון כולם בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת!

אימא: אינו חייב על אחת.

רב יהודה פשיטא ליה: דהמעביר חייב.
ומתניתא פשיטא ליה: דתולש חייב.
ורב אחא בר יעקב פשיטא ליה: דמעמר חייב.
מר סבר - הא מיהת לא מספקא,
ומר סבר - הא מיהת לא מספקא.

⁵ (ואם עשאון כולם בהעלם אחת) מהרש"ל, מסורת הש"ס, ועוד לא גורסים מילים אלו.

413. צו, ב - צז, א

תגו רבנן:

"מקושש זה צלפחד,
 וכן הוא אומר: "ויהיו בני ישראל במדבר ומצאו איש"⁶ (במדבר טו, לב),
 ולהלן הוא אומר: "אבינו מת במדבר"⁷ (במדבר כז, ג),
 מה להלן צלפחד, אף כאן צלפחד,
 דברי רבי עקיבא.
 אמר לו רבי יהודה בן בתירא:
 עקיבא, בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין,
 אם בדבריך התורה כישתו, ואתה מגלה אותו?
 ואם לאו - אתה מוציא לעז על אותו צדיק.

צזא

ואלא הא גמר: גזירה שוה!

גזירה שוה לא גמר.

אלא מהיכא הוה?

מ"ויעפלו"⁸ (במדבר יד, מד).

פיוצא בדבר אתה אומר: "ויתר אף ה' כם וילך"⁹ (במדבר יב, ט-י),
 מלמד שאף אהרן נצטרע,
 דברי רבי עקיבא.
 אמר לו רבי יהודה בן בתירא:
 עקיבא, בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין,
 אם בדבריך התורה כשתו, ואתה מגלה אותו?
 ואם לאו - אתה מוציא לעז על אותו צדיק."

ואלא הכתיב: "כם"!

ההוא בנייפה בעלמא.

תניא כמאן דאמר: אף אהרן נצטרע.

דכתיב: "ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת" (במדבר יב, ט-י),

תנא:

"שפנה מצרעתו".

אמר ריש לקיש:

החושד בכשרים לוקה בגופו,

דכתיב: "והן לא יאמינו לי"¹⁰ (שמות ד, א)

וגליא קמי קודשא בריה הוא דמהימני ישראל.

אמר לו: הן מאמינים בני מאמינים, ואתה אין סופך להאמין.

הן מאמינים: "ויאמן העם"¹¹ (שמות ד, לא).

בני מאמינים: "והאמין בה"¹² (בראשית טו, ו).

⁶ ויהיו בני ישראל במדבר ומצאו איש מקושש עצים ביום השבת

⁷ אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קורח כי בחטאו מת ובנים לא היו לו

⁸ ויעפלו לעלות אל ראש ההר וארון ברית ה' ומשה לא משו מקרב המחנה

⁹ ויתר אף ה' כם וילך והענן סר מעל האוהל והנה מרים מצורעת כשג. ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת

¹⁰ ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי כי יאמרו לא נראה אליך ה'

¹¹ ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל וכי ראה את עניים ויקדו וישתחוו

¹² והאמין בה' ויחשבה לו צדקה

אתה אין סופך להאמין, שנאמר: **"יען לא האמנתם בי"**¹³ (במדבר כ, יב).
ממאי דלקה?

דכתיב: **"ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך"**¹⁴ (שמות ד, ו).

אמר רבא, ואיתימא רבי יוסי ברבי הנינא:

מדה טובה ממקרת לבא ממדת פורענות.

דאילו במדת פורענות כתיב: **"ויוציאה והנה ידו מצורעת פשילג"** (שמות ד, ו),

ואילו במדה טובה כתיב: **"ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו"** (שמות ד, ז),

מחיקו הוא דשבה כבשרו.

"ויבלע מטה אהרן את מטתם"¹⁵ (שמות ז, יב),

אמר רבי אלעזר:

נס בתוך נס.

¹³ ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל

¹⁴ ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג

¹⁵ וישליכו איש מטהו ויהיו לתנינים ויבלע מטה אהרן את מטתם

414. צז, א

"מְרֻשׁוֹת הַיְחִיד לְרֻשׁוֹת הַיְחִיד [וְרֻשׁוֹת הַרְבִּים בְּאִמְצָע, רַבִּי עֲקִיבָא - מְחַיֵּב. וְחֲכָמִים - פּוֹטְרִין]."

בְּעֵי רַבָּה:

לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה פְּלִיגִי,

וּבָהָא פְּלִיגִי:

דְּמַר סָבַר: אֲמַרִּינָן קְלוּטָה כְּמָה שֶׁהוֹנְחָה.

וּמַר סָבַר: לֹא אֲמַרִּינָן קְלוּטָה כְּמָה שֶׁהוֹנְחָה,

אֲבָל לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה - דְּבָרֵי הַכֹּל פְּטוּר,

וְלֹא יִלְפִינָן 'זוֹרֵק' מ'מוֹשֵׁיט'?

אוּ דִילְמָא: לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה פְּלִיגִי,

וּבָהָא פְּלִיגִי:

דְּמַר סָבַר: יִלְפִינָן זוֹרֵק מְמוֹשֵׁיט,

וּמַר סָבַר: לֹא יִלְפִינָן זוֹרֵק מְמוֹשֵׁיט,

אֲבָל לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה - דְּבָרֵי הַכֹּל חַיִּיב.

מֵאִי טַעְמָא?

קְלוּטָה כְּמָה שֶׁהוֹנְחָה דְּמֵיָא.

אָמַר רַב יוֹסֵף:

הָא מִילְתָּא אִיבְעִיא לִיהּ לְרַב חֲסֵדָא, וּפְשֻׁטָה נִיהֲלִיָּהּ רַב הַמְּוֹנָא, מֵהָא:

"מְרֻשׁוֹת הַיְחִיד לְרֻשׁוֹת הַיְחִיד וְעוֹבֵר בְּרֻשׁוֹת הַרְבִּים עֲצָמָה,

רַבִּי עֲקִיבָא מְחַיֵּב,

וְחֲכָמִים פּוֹטְרִים."

מְדַקְאָמַר "בְּרֻשׁוֹת הַרְבִּים עֲצָמָה" פְּשִׁיטָא לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה פְּלִיגִי,

וּבְמֵאִי?

אִילֵימָא בְּמַעְבִּיר לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה הוּא דְּמְחַיֵּב,

לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה - לֹא מְחַיֵּב!?

וְהָאִמַר רַבִּי אֶלְעָזָר:

הַמּוֹצִיא מִשׁוּי לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה - חַיִּיב,

שְׂכֵן מִשָּׂא בְּנֵי קֶהֱת.

אֵלָא לָאוּ: בְּזוֹרֵק, וְלְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה - הוּא דְּמְחַיֵּב,

לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה - לֹא מְחַיֵּב,

שְׂמַע מִינָהּ: בְּקְלוּטָה כְּמָה שֶׁהוֹנְחָה פְּלִיגִי.

שְׂמַע מִינָהּ.

וּפְלִיגָא דְּרַבִּי אֶלְעָזָר,

דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר:

מְחַיֵּב הִיָּה רַבִּי עֲקִיבָא אֶפִּילוּ לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה.

וְהָא דְּקִתְנִי: "רֻשׁוֹת הַרְבִּים עֲצָמָה" - לְהוֹדִיעַד כְּחֹן דְּרַבְּנָן.

וּפְלִיגָא דְּרַב חֶלְקִיָּה בְּרַ טוֹבִי,

דְּאָמַר רַב חֶלְקִיָּה בְּרַ טוֹבִי:

תּוֹךְ שְׁלֹשָׁה - דְּבָרֵי הַכֹּל חַיִּיב,

לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה - דְּבָרֵי הַכֹּל פְּטוּר.

מִשְׁלֹשָׁה וְעַד עֲשָׂרָה - בְּאִנּוּ לְמַחְלוּקַת רַבִּי עֲקִיבָא וּרְבִנָּן.

תְּנִיָּא נְמִי הַכִּי:

"בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה - דְּבָרֵי הַכֹּל חַיִּיב,

לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה - אִינּוּ אֵלָא מִשׁוּם שְׁבוּת.

וְאִם הִיּוּ רֻשׁוֹת שְׁלוֹ - מוֹתֵר.

מִשְׁלֹשָׁה וְעַד עֲשָׂרָה:

רַבִּי עֲקִיבָא מְחַיֵּב,

וְחֲכָמִים פּוֹטְרִין."

415. צז, א

אמר מר:
"אם היו רשויות שלו - מותר".

לימא תהוי תיובתיה דרב,
 דאיתמר:
 שני בתים בשני צדי רשות הרבים,
 רבה בר רב הונא אמר רב:
 אסור לזרוק מזה לזה.
 ושמואל אמר:
 מותר לזרוק מזה לזה.

ולאו מי אוקימנא לההיא כגון דמידלי חד ומתתי חד, דזימניו נפל, ואתי לאתויי.

אמר ליה רב חסדא לרב המנונא,
 ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא:
 מנא הא מילתא דאמור רבנן:
 כל פחות משלושה כבוד דמי?

אמר ליה:
 לפי שאי אפשר לה לרשות הרבים שתילקט במלקט וברהיטני.

אי הכי שלשה נמי?

ותו,
 הא דתנן:
"המשלשל דפנות מלמעלה למטה,
אם הו גבוהין מן הארץ שלשה טפחים פסולה".
 הא פחות משלשה - כשרה.

התם היינו טעמא משום דהויא לה מחיצה שהגדיים בוקעין בה.

תינח - למטה, למעלה - מאי איכא למימר?

אלא: כל פחות משלושה - כבוד דמי,
 הלכתא גמירי לה.

416. צז, א-ב

תנו רבנן:

"מְרֻשּׁוֹת הַרְבִּים לְרֻשׁוֹת הַרְבִּים,

וְרֻשׁוֹת הַיְחִיד בְּאֻמְצָע:

רַבִּי מַחֲיִיב,

וְחַכְמַיִם פּוֹטְרִין."

רַב וּשְׁמוּאֵל דָּאֲמְרֵי תַרְוּוּיָהּ:

לֹא חַיִּיב רַבִּי אֲלָא בְרֻשׁוֹת הַיְחִיד מְקוּרָה,

דָּאֲמְרִין: בֵּיתָא כְּמֵאן דְּמְלִיא דְּמִי,

אָבַל שְׂאִינוּ מְקוּרָה - לֹא.

אָמַר רַב חֲנָנִי אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל:

מַחֲיִיב הִיא רַבִּי שְׁתֵּימִס,

אֶחָת מְשׁוּם הוֹצָאָה,

וְאֶחָת מְשׁוּם הַכְּסָה,

תְּנִיב רַב חֲנָנִי וְקָא קִשְׁיָא לִיה:

צז,ב לְמִימְרָא דְּמַחֲיִיב רַבִּי אֶתְוֹלְדָה בְּמָקוּם אָב?

וְהִתְנִיא:

"רַבִּי אוֹמֵר:

דְּבָרִים,

"הַדְּבָרִים" ¹⁶ (שְׁמוֹת לֵה, א),

"אֵלֶּה הַדְּבָרִים" - אֵלוּ שְׁלֹשִׁים וְתֵשַׁע מְלֹאכֹת שְׁנֵאמְרוּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי!"

אָמַר לִיה רַב יוֹסֵף:

מָר אֵהָא מִתְנִי לֵה, וְקִשְׁיָא לִיה דְּרַבִּי אֲדַרְבִּי,

אָנּוּ אֲדַרְבִּי יְהוּדָה מִתְנִין, וְלֹא קִשְׁיָא לָן.

דְּתִנִּיא:

"מְרֻשּׁוֹת הַיְחִיד לְרֻשׁוֹת הַרְבִּים, וְעַבְרָ אַרְבַּע אֲמוֹת בְּרֻשׁוֹת הַרְבִּים:

רַבִּי יְהוּדָה מַחֲיִיב

וְחַכְמַיִם פּוֹטְרִין."

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל:

מַחֲיִיב הִיא רַבִּי יְהוּדָה שְׁתֵּימִס;

אֶחָת מְשׁוּם הוֹצָאָה,

וְאֶחָת מְשׁוּם הַעֲבָרָה.

דְּאִי סְלֵקָא דְּעֵתָךְ חֲדָא הוּא דְּמַחֲיִיב, מְכַלְל דְּרַבְנָן פְּטְרֵי לְגַמְרֵי?!

הָא אִפִּיק לֵה מְרֻשּׁוֹת הַיְחִיד לְרֻשׁוֹת הַרְבִּים.

מְמַאי?

דִּילְמָא לְעוֹלָם אִימָא לָךְ רַבִּי יְהוּדָה חֲדָא הוּא דְּמַחֲיִיב, וְרַבְנָן פְּטְרֵי לְגַמְרֵי,

וְהִיכִי מְשַׁכְּחֵת לֵה?

כְּגוֹן דְּאָמַר עַד דְּנִפְקָא לֵה לְרֻשׁוֹת הַרְבִּים תְּנִיחַ.

וּבְהָא קְמִיפְלָגִי:

דְּרַבִּי יְהוּדָה סָבַר: אָמְרִין 'קְלוּטָה כְּמָה שְׁהוֹנְחָה', וְאִיתְעַבִּידָא לִיה מַחֲשַׁבְתּוֹ.

וְרַבְנָן סָבְרִי: לֹא אָמְרִין: 'קְלוּטָה כְּמָה שְׁהוֹנְחָה', וְלֹא אִיתְעַבִּידָא לִיה מַחֲשַׁבְתּוֹ!

אָבַל אֶתְוֹלְדָה בְּמָקוּם אָב לֹא מַחֲיִיב רַבִּי יְהוּדָה.

לֹא סְלֵקָא דְּעֵתָךְ,

¹⁶ אלה הדברים אשר ציוה ה' לעשות אותם

דתניא:

"רבי יהודה מוסיף אף השוכט, והמדקדק.

אמרו לו: שוכט הרי הוא בכלל מיסך,

מדקדק הרי הוא בכלל אורג."

מאי לאו דעבדינהו לתרווייהו בהדי הדדי,

ושמע מינה: מחייב הוה רבי יהודה אתולדה במקום אב!

ממאי?

דילמא לעולם דעבדה להא לחודה, והא לחודה,

ורבי יהודה אתולדה במקום אב לא מחייב,

ובהא קמיפלגי:

דרבי יהודה סבר: הני אבות נינהו,

ורבנן סברי: הני תולדות נינהו.

תדע, דקתני: **"רבי יהודה מוסיף"**,

אי אמרת בשלמא: אבות, מאי **"מוסיף"**? מוסיף אבות.

אלא אי אמרת: תולדות מאי **"מוסיף"**?

איתמר נמי:

רבה ורב יוסף דאמרי תרווייהו:

לא חייב רבי יהודה אלא אחת.

אמר ליה רבינא לרב אשי:

ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא דמחייב הוה רבי יהודה שתים,

אי להכא קבעי לה, להכא לא קבעי לה.

אי להכא קבעי לה, להכא לא קבעי לה.

אמר ליה:

באומר: **"כל מקום שתראה תנוח"**.

417. צז, ב

פשיטא נתכוון לזרוק שמנה, וזרק ארבע,
 הרי כתב 'שם' מ'שמעון'.
 נתכוון לזרוק ארבע וזרק שמנה מהו?
 מי אמרינן: הא אפיק ליה,
 או דילמא: היכא דבעי, הא לא נח?

ולאו היינו דאמר ליה רבינא לרב אשי,
 ואמר ליה: באומר: "כל מקום שתראה תנוח".

ודקאמרת: הרי כתב 'שם' מ'שמעון',
 מי דמי?!
 הָתָם - כָּמָה דְּלֵא כְּתִיב 'שם' לֹא מְכַתִּיב לִיה 'שמעון',
 הָכָא - כָּמָה דְּלֵא זְרִיק אַרְבַּע לֹא מִיזְדַּרְקִי לִיה תְּמַנִּי!

418. צז, ב - צח, א

תנו רבנן:

"הזורק מרשות הרבים לרשות הרבים, ורשות היחיד באמצע,

ארבע אמות - חייב.

צח, א פחות מארבע אמות - פטור".

מאי קא משמע לן?

הא קא משמע לן:

רשויות מצטרפות,

ולא אמרינן¹⁷: קלוטה כמה שהונחה.

419. צח, א-ב

אמר רב שמואל בר יהודה אמר רב אבא אמר רב הונא אמר רב:
המעביר ארבע אמות ברשות הרבים מקורה - פטור,
לפי שאינו דומה לדגלי מדבר.

איני?!

והא עגלות דמקורות הויין.

ואמר רב משום רבי חייא:

עגלות, תחתיהן, וביניהן, וצדיהן - רשות הרבים!

כי קאמר רב:

בדראתא.

מכדי, אורכא דעגלה כמה הוא?

חמש אמי.

פותרא דקרש כמה הוא?

אמתא ופלגא.

כמה מוטיב?

תלתא.

פשא ליה פלגא דאמתא.

כי שדי ליה מר ביני וביני, כלבוד דמי!

מי סברת קרשים אפותיהו הוה מנח להו?

אחודן מנח להו.

סוף סוף סומכא דקרש כמה הוי?

אמתא.

כמה הוה מוטיב?

ארבעה.

פשא לה אמתא,

כי שדי לה מר ביני וביני, כלבוד דמי.

הניחא למאן דאמר: קרשים מלמטן עוביין אמה, מלמעלן קלין והולכין עד כאצבע - שפיר.

אלא למאן דאמר: בשם שמלמטן עוביין אמה כד מלמעלה עוביין אמה - מאי איכא למימר!

אמר רב כהנא:

באטבעי.

אטבעי היכא מנח להו?

אגבא דעגלה,

עגלה גופא מקורה הוא!

צח, ב אמר שמואל:

ביתדות.

420. צח, ב

תָּנוּ רַבָּנָן:

"קָרְשִׁים מְלַמְטוֹן עוֹבְיִין אַמָּה,

וּמְלַמְעָלוֹן כְּלִין וְהוֹלְכִין עַד כְּאַצְבָּע,

שְׁנַאָמַר: "יְהִיו תַּמִּים עַל רֵאשׁוֹ"¹⁸ (שמות כו, כד),

וְלֵהֲלוֹן הוּא אוֹמַר: "תִּמּוּ נִכְרְתוּ"¹⁹ (יהושע ג, טז),

דְּבַרֵי רַבֵּי יְהוּדָה.

רַבֵּי נַחֲמִיָּה אוֹמַר:

כְּשֶׁם שְׁמַלְמְטוֹן עוֹבְיִין אַמָּה, כִּךְ מְלַמְעָלוֹן עוֹבְיִין אַמָּה,

שְׁנַאָמַר: "יְחַדְיִו" (שמות כו, כד).

וְהַכְּתִיב: "תַּמִּים"!

הֵהוּא דְלִיתוּ שְׁלָמִין,

וְלֹא לִיתוּ דְנִסְרָא.

וְאִידָּה נָמִי,

הַכְּתִיב: "יְחַדְיִו"!

הֵהוּא דְלֹא לִישְׁלַחוּפִינְהוּ מִהַדְרֵי.

בְּשִׁלְמָא לְמֵאן דְאָמַר: כְּשֶׁם שְׁמַלְמְטוֹן עוֹבְיִין אַמָּה, כִּךְ מְלַמְעָלוֹן עוֹבְיִין אַמָּה.

הֵינּוּ דְכְּתִיב: "וּלְיִרְכַּתֵּי הַמִּשְׁכָּן יִמָּה תַעֲשֶׂה שִׁשָּׁה קָרְשִׁים.

וּשְׁנֵי קָרְשִׁים תַעֲשֶׂה לְמִקְצַעַת"²⁰ (שמות כו, כב-כג),

דְאָתֵי פוּתִיָא דְהַנִּי, מְמַלֵּי לֵיה לְסוּמְכָא דְהַנִּי.

אֶלָּא לְמֵאן דְאָמַר: מְלַמְטוֹן עוֹבְיִין אַמָּה, וּמְלַמְעָלוֹן כְּלִין וְהוֹלְכִין עַד כְּאַצְבָּע,

הֵאֵי עֵייל וְהֵאֵי נְפִיק!

דְשָׁפִי לְהוּ כִי טוּרִין.

"וְהַבְרִיחַ הַתֵּיבָן בְּתוֹךְ הַקָּרְשִׁים"²¹ (שמות כו, כח).

תָּנָא:

"בְּנִס הִיָּה עוֹמֵד".

"וְאֵת הַמִּשְׁכָּן תַעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעוֹת ... אַרְבַּע הִירִיעָה הָאֶחָת שְׂמֹנֶה וְעֶשְׂרִים בְּאַמָּה"²² (שמות א, ב).

שְׂדֵי אוֹרְכֵיהוּ לְפוּתִיָא דְמִשְׁכָּן, כַּמָּה הוּיָא? עֶשְׂרִין וְתַמְנִי.

דֵּל עֶשֶׂר לְאִיגְרָא, פִּשְׂא לְהוּ תִשַׁע לְהֵאֵי גִיסָא, וְתִשַׁע לְהֵאֵי גִיסָא.

לְרַבֵּי יְהוּדָה, מִיגְלִיָּא אַמָּה דְאֶדְנִים.

לְרַבֵּי נַחֲמִיָּה מִיגְלִיָּא אַמָּה דְקָרְשִׁים.

שְׂדֵי פוּתִיָּהוּ לְאוֹרְכָא דְמִשְׁכָּן, כַּמָּה הוּיָא? אַרְבַּעִין.

דֵּל תִּלְתִּין לְאִיגְרָא, פִּשְׂא לְהוּ עֶשֶׂר

לְרַבֵּי יְהוּדָה מְכַסֵּיָא אַמָּה דְאֶדְנִים.

לְרַבֵּי נַחֲמִיָּה מִיגְלִיָּא אַמָּה דְאֶדְנִים.

¹⁸ והיו תואמים מלמטה ויחדיו יהיו תמים על ראשו אל הטבעת האחת כן יהיה לשניהם לשני המקצועות יהיו

¹⁹ והיורדים על ים הערבה ים המלח תמו נכרתו

²⁰ ולירכתי המשכן ימה תעשה ששה קרשים. ושני קרשים תעשה למקצעת המשכן בירכתי

²¹ והבריח התיבן בתוך הקרשים מכריח מן הקצה אל הקצה

²² ואת המשכן תעשה עשר יריעות... ארבע היריעה האחת שמונה ועשרים באמה ורוחב ארבע באמה היריעה האחת מדה אחת לכל היריעות

"ועשית יריעת עזים לאהל ... אך היריעה האחת שלשים באמה"²³ (שמות א, ז-ח).

שְׂדֵי אֹרְכֵיהֶוּ לְפֹתֵיא דְּמִשְׁכָּן, כַּמָּה הוּיָא? תִּלְתִּין.
 דִּל עֶשֶׂר לְאִיגָרָא, פִּשְׂא לְהוּ עֶשֶׂר לְהָאִי גִיסָא, וְעֶשֶׂר לְהָאִי גִיסָא.
 לְרַבֵּי יְהוּדָה מִיפְסִיא אַמָּה דְּאֲדָנִים,
 לְרַבֵּי נַחֲמִיָּה מִיגְלִיא אַמָּה דְּאֲדָנִים.

תְּנִיא נְמִי הָכִי:

"והאמה מזה והאמה מזה בעדך"²⁴ (שמות א, ג) - לְכִסּוֹת אַמָּה שָׁל אֲדָנִים,

דְּבָרֵי דְּבִי יְהוּדָה.

רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר:

לְכִסּוֹת אַמָּה שָׁל קֶרְשִׁים."

שְׂדֵי פֹתֵיהֶוּ לְאֹרְכֵיהֶוּ דְּמִשְׁכָּן, כַּמָּה הוּיָא? אַרְבַּעִין וְאַרְבַּע.

דִּל תִּלְתִּין לְאִיגָרָא, פִּשְׂא לְהוּ אַרְבַּע סָרִי.

דִּל תִּרְתִּי לְכַפְלָא, דְּכְתִיב: **"וּכְפַלְתָּ אֶת הַיְרִיעָה הַשְּׂשִׁית אֶל מוֹל פְּנֵי הָאֹהֶל"** (שמות א, ט),

פִּשְׂא לְהוּ תִּרְתִּי סָרִי.

בְּשִׁלְמָא לְרַבֵּי יְהוּדָה, הֵינּוּ דְּכְתִיב: **"חֲצִי הַיְרִיעָה הָעֲדָפַת תִּסְרַח"**²⁵ (שמות א, יב).

אֶלָּא לְרַבֵּי נַחֲמִיָּה, מָאִי **"תִּסְרַח"**?

תִּסְרַח מִחֲכֻרְתֵּיהָ.

תְּנָא דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל:

"לְמָה מְשַׁבֵּן דּוּמָה?"

לְאִשָּׁה שְׂמָה לְכַת בְּשׁוּק וְשַׁפּוּלִיָּה מְהַלְכִין אַחֲרֵיהָ."

²³ **ועשית יריעת עזים לאהל** על המשכן עשתי עשרה יריעות תעשה אותם אך היריעה האחת שלשים באמה ורוחב ארבע באמה היריעה האחת מדה אחת

לעשתי עשרה יריעות

²⁴ **והאמה מזה והאמה מזה בעדך** באורך יריעות האוהל יהיה סרוח על צידי המשכן מזה ומזה לכסותו

²⁵ וסרח העודף ביריעות האוהל חצי היריעה העדפת תסרח על אחורי המשכן

421. צח, ב - צט, א

תנו רבנן:

"חרוצים היו קרשים,
 וחלולים היו האדנים,
 ונראין קרסין בלולאות פכוככים ברקיע".
 צט, א

תנו רבנן:

"יריעות התחתונות: של תכלת ושל ארגמן ושל תולעת שני ושל שש.
 ועליונות: של מעשה עזים.
 וגדולה חכמה שנאמרה בעליונות יותר ממה שנאמרה בתחתונות.
 דאילו בתחתונות בתיב: "וְכָל אִשָּׁה חִכְמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹב"²⁶ (שמות לה, כה),
 ואילו בעליונות בתיב: "וְכָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לִבָּן אֶתְנָהּ בְּחִכְמָה טוֹב אֶת הָעֵצִים" (שמות לה, כו)".

ותניא משום רבי נחמיה:

"שטוף בעזים,
 וטווי מן העזים".

²⁶ וְכָל אִשָּׁה חִכְמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹב ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן את תולעת השני ואת השש

422. צט, א

"שְׁתֵּי גְזוּזָאוֹת [זו בנגד זו ברשות הרבים,
 המושיט והזורק מזו לזו - פטור,
 היו שתיהו בדיוטא אחת,
 המושיט - חייב,
 והזורק - פטור,
 שָׁבַד הִיְתָה עֲבוֹדַת הַלְוִיִּים:
 שְׁתֵּי עֲגָלוֹת זו אַחַר זו בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים, מוֹשִׁיטִין הַקְּרָשִׁים מִזו לְזו, אֲבָל לֹא זוֹרְקִין"]

אָמַר רַב מְשׁוּם רַבִּי חֲיִיא:
 עֲגָלוֹת: תַּחֲתֵיהֶן, וּבִינֵיהֶן, וְצִדֵיהֶן - רִשּׁוֹת הַרְבִּים.

אָמַר אֲבִי:
 בֵּין עֲגָלָה לְעֲגָלָה כְּמֵלֵא אֶרֶץ עֲגָלָה.
 וְכַמָּה אֶרֶץ עֲגָלָה?
 חֲמֵשׁ אַמּוֹת.

לָמָּה לִּי? בְּאַרְבַּע וּפְלֶגָא סְגִיא!

כִּי הֵיכִי דְלֵא לִידְחִקוּ קְרָשִׁים.

אָמַר רַבָּא:
 צִיְדֵי עֲגָלָה כְּמֵלֵא רַחֲב עֲגָלָה.
 וְכַמָּה רַחֲב עֲגָלָה?
 שְׁתֵּי אַמּוֹת וּמְחָצָה.

לָמָּה לִּי? בְּאַמְתָּא וּפְלֶגָא סְגִיא!

כִּי הֵיכִי דְלֵא לִידְדוּ קְרָשִׁים.

אֵלֵא דְקַיִמָא לִן דְרַךְ רִשּׁוֹת הַרְבִּים נִשְׁ עֲשָׂרָה אַמָּה,
 אֲנִן דְגַמְרִינֵן לָהּ מִמְשָׁכֵן,
 דְמִשְׁכֵּן חֲמִסְרֵי הוּאִי!

אַמְתָּא יְתִירָא הוּאִי דִהוּהָ קָאִי בֵּן לִוִּי,
 דְכִי מִשְׁתַּלְפֵּי קְרָשִׁים, הוּהוּ נְקִיט לְהוּ.

423. צט, א-ב

משנה

חולית הבור, והסלע, שהו גבוהיו עשרה ורחבו ארבעה, הנוטל מהו והנותו על גבן - חיב. פחות מכן - פטור.

גמרא

למה לי למיתני "חולית הבור והסלע"?
ליתני: 'הבור והסלע'!

מסייע ליה לרבי יוחנן,
דאמר רבי יוחנן:
בור וחוליתה מצטרפין לעשרה.

תניא נמי הכי:

"בור ברשות הרבים עמוקה עשרה, ורחבה ארבעה - אין ממלאין הימנה בשבת.

צט, ב. אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים.

ואין שותין בשבת,

אלא אם כן הכניס לה ראשו ורובו.

וגור וחוליתה מצטרפין לעשרה.

424. צט, ב

בעא מיניה רב מרדכי מרבא:
 עמוד ברשות הרבים גבוה עשרה ורחב ארבעה,
 וזרק ונח על גביו - מהו?

מי אמרינו: הרי עקירה באיסור, הרי הנחה באיסור.
 או דילמא פיון דממקום פטור קאתיא לא.

אמר ליה:
 מתניתין היא.

אתא שייליה לרב יוסף.
 אמר ליה: מתניתין היא.

אתא שייליה לאבבי.
 אמר ליה: מתניתין היא.

אמר להו:
 כולכו ברוקא דהדדי תפיתו

אמרו ליה:
 ואת לא תסברא?
 והתנו:
"הנוטל מהו ונותן על גבן - חייב!"

אמר להו:
 דילמא מתניתין במחט.

מחט נמי [אי אפשר דלא מדליא פורתא!

דאית ליה מורשא.

אי נמי,
 דרמיא בחריצה.

425. צט, ב

אמר רב מישא:

בעי רבי יוחנן:

כותל ברשות הרבים, גבוה עשרה ואינו רחב ארבע, ומוקף לכתמלית, ועשאו רשות היחיד.
זרק ונח על גביו, מהו?

מי אמרין כיון דאינו רחב ארבעה - מקום פטור הוא,
או דילמא: כיון דעשאו רשות היחיד כמאן דמלי דמאי?

אמר עולא:

קל וחומר: לאחרים עושה מחיצה, לעצמו לא כל שכן?!

איתמר נמי:

אמר רבי חייא בר אשי אמר רב, וכן אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן:

כותל ברשות הרבים, גבוה עשרה, ואינו רחב ארבע, ומוקף לכתמלית, ועשאו רשות היחיד,
הזורק ונח על גביו - חייב.

לאחרים עושה מחיצה, לעצמו לא כל שכן?!

426. צט, ב

בעי רבי יוחנן:

בור תשעה ועקר מפנו חוליא והשלימה לעשרה, מהו?
עקירת חפץ ועשיית מחיצה בהדי הדדי קאתו, ומיחייב,
או לא מיחייב?

ואם תימצי לומר: פיון דלא הוי מחיצה עשרה מעיקרא - לא מיחייב.
בור עשרה ונתן לתוכה חוליא, ומיעטה, מהו?
הנחת חפץ וסילוק מחיצה בהדי הדדי קאתו,
מיחייב או לא מיחייב?

תיפשוט ליה מדידיה,

דתנו:

"הזורק ארבע אמות בכותל,

למעלה מעשרה טפחים - בזורק באויר.

למטה מעשרה - בזורק בארץ,

והזורק בארץ ארבע אמות - חייב".

והוינו בה: והא לא נח!

ואמר רבי יוחנן: בדבילה שמינה שנינו.

ואמאי? הא קא ממעט מארבע אמות

התם - לא מבטל ליה.

הכא - מבטל ליה.

427.צט, ב

בעי רבא:

זרק דף, ונח על גבי יתידות, מהו?

מאי קמבעיא ליה?

הנחת חפץ ועשיית מחיצה בהדי הדדי קאתו, היינו דרבי יוחנן!

כי קמבעיא ליה לרבא, כגון דזרק דף וחפץ על גביו, מאי?

כיון דבהדי הדדי קאתו כהנחת חפץ ועשיית מחיצה דמי,

או דילמא: כיון דלא אפשר, דלא מידלא פורתא והדר נייח, פעשיית מחיצה והנחת חפץ דמי?

תיקו.

428. צט, ב - ק, א

אמר רבא:

פשיטא לי:

מים על גבי מים - היינו הנחתן.

אגוז על גבי מים - אלא היינו הנחתן. ק,א

בעי רבא:

אגוז בכלי, וכלי צף על גבי מים - מהו?

מי אמרין: בתר אגוז אזלינן, והא נייה,

או דילמא: בתר כלי אזלינן, והא לא נייה.

תיקו.

שמן על גבי יין - מחלוקת רבי יוחנן בן נורי ורבנן.

דתנן:

"שמן שצף על גבי יין,**ונגע טבול יום בשמן - לא פסל אלא שמן.****רבי יוחנן בן נורי אומר:****שניהם חיבור זה לזה."**

429. ק, א

אמר אביי:

בור ברשות הרבים עמוקה עשרה, ורחבה שמונה,
 וזרק לתוכה מחצלת - חייב.
 חילקה במחצלת - פטור.

לאביי דפשיטא ליה דמחצלת מבטלא מחיצה,
 כל שכן חוליא דמבטלא מחיצה.

לרבי יוחנן דמיבעיא ליה חוליא,
 מחצלת פשיטא דלא מבטלא מחיצתא.

ואמר אביי:

בור ברשות הרבים, עמוקה עשרה, ורחבה ארבעה,
 מלאה מים, וזרק לתוכה - חייב,
 מלאה פירות, וזרק לתוכה - פטור.

מאי טעמא?

מים לא מבטלי מחיצתא,
 פירות מבטלי מחיצתא.

תניא נמי הכי:

"הזורק מן הים לאיסרט'א,
 ומן האיסרט'א לים - פטור.

רבי שמעון אומר:

אם יש במקום שזרקה, עמוק עשרה ורחב ארבעה - חייב".

430. ק, א

מִשְׁנָה

הזורק ארבע אמות בכותל,
 למעלה מעשרה טפחים - בזורק באויר.
 למטה מעשרה טפחים - בזורק בארץ.
 הזורק בארץ ארבע אמות - חייב.

גְּמָרָא

וְהָא: לֹא נַח!

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:

בְּדַבְרֵיהֶּ שְׁמִינָה שְׁנִינֵנוּ.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב אָמַר רַבִּי חִיָּיא:

זָרַק לְמַעְלָה מֵעֶשְׂרֵה, וְהִלְכָה וְנָחָה בְּחוּר כֹּל שֶׁהוּא, בְּאֵנוּ לְמַחְלוֹקֶת רַבִּי מֵאִיר וְרַבְּנָן.
 לְרַבִּי מֵאִיר דָּאָמַר: "חֻקְקִין לְהַשְׁלִים" - מִיֶּחֱיִיב,
 לְרַבְּנָן דָּאָמְרִי: "אִין חֻקְקִין לְהַשְׁלִים" - לֹא מִיֶּחֱיִיב.

תְּנִיא נְמִי הָכִי:

"זָרַק לְמַעְלָה מֵעֶשְׂרֵה, וְהִלְכָה וְנָחָה בְּחוּר כֹּל שֶׁהוּא,
 רַבִּי מֵאִיר מְחִיִּיב,
 וְחַכְמַיִם פּוֹטְרִין".

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב:

תַּל הַמַּתְלַקֵּט עֶשְׂרֵה מִתּוֹךְ אַרְבַּע,
 וְזָרַק וְנָח עַל גְּבִיּוֹ - חִיָּיב.

תְּנִיא נְמִי הָכִי:

"מְבִי שְׂשׂוּה לְתוֹכוֹ, וְנַעֲשֶׂה מְדְרוֹן לְרִשׁוֹת הַרְבִּים,
 אוֹ שׂוּה לְרִשׁוֹת הַרְבִּים, וְנַעֲשֶׂה מְדְרוֹן לְתוֹכוֹ,
 אוֹתוֹ מְבִי - אִינוּ צְרִיךְ לֹא לְחִי וְלֹא קוֹרָה.
 רַבִּי חֲנִינָא בּוֹ גַּמְלִיאַל אוֹמַר:
 תַּל הַמַּתְלַקֵּט עֶשְׂרֵה מִתּוֹךְ אַרְבַּע,
 וְזָרַק וְנָח עַל גְּבִיּוֹ - חִיָּיב".

431.ק, א-ב

משנה

זרק לתוך ארבע אמות, ונתגלגל חוץ לארבע אמות - פטור.
חוץ לארבע אמות, ונתגלגל לתוך ארבע אמות - חייב.

גמרא

והא: לא נח!

אמר רבי יוחנן:
והוא שנח על גבי משהו.

תניא נמי הכי:
"זרק חוץ לארבע אמות ודחפתו הרוח והכניסתו,
ואף על פי שחזרה והוציאתו - פטור,
אחזתו הרוח משהו, אף על פי שחזרה והכניסתו - חייב."

אמר רבא:

תוך שלישה לרבנן צריך הנחה על גבי משהו.

יחיב מרימר וקאמר לה להא שמעתא.

אמר ליה רבינא למרימר:
לאו היינו מתניתין?
ואמר רבי יוחנן:
והוא שנח על גבי משהו.

ק,ב

אמר ליה:
מתגלגל קאמרת!?
מתגלגל - אין סופו לנוח,
אבל האי - כיון דסופו לנוח, אף על גב דלא נח כמאן דנח דמי.
קא משמע לן.

432. ק, ב

מְשָׁנָה

הזורק ביום ארבע אמות - פטור.

אם היה רקק מים, ורשות הרבים מהלכת בו,
הזורק לתוכו ארבע אמות - חייב.
ובמה הוא רקק מים?
פחות מעשרה טפחים.

רקק מים, ורשות הרבים מהלכת בו,
הזורק בתוכו ארבע אמות - חייב.

גְּמָרָא

אמר ליה ההוא מרבנן לרבא:
בשלמא 'הילוך' 'הילוך' - תרי זימני,
הא קא משמע לן: הילוך על ידי הדחק שמייה הילוך,
תשמיש על ידי הדחק - לא שמייה תשמיש.
אלא "רקק" "רקק" תרי זימני - למה לי?

חד - בימות החמה,
וחד - בימות הגשמים.

וצריכי.

דאי תנא חדא: הוה אמינא, הני מילי בימות החמה, דעבידי אינשי דמסגי לאקורי נפשיהו,
אבל בימות הגשמים - לא.
ואי אשמעינן בימות הגשמים, דכיון דמיטנפי לא איכפת להו,
אבל בימות החמה - לא.

אבוי אמר:

איצטריד,
סלקא דעתך אמינא: הני מילי היכא דלא הוי ארבע אמות,
אבל היכא דהוי ארבע אמות - אקופי מקפי ליה.

רב אשי אמר:

איצטריד,
סלקא דעתך אמינא: הני מילי היכא דהוה ארבעה,
אבל היכא דלא הוה ארבעה - מיפסעי פסעי ליה.

ואזדא רב אשי לטעמיה,

דאמר רב אשי:

האי מאן דזריק ונח אגודא דגמלא - מיחייב,
שהרי רבים בוקעין בו.

433. ק, ב

משנה

הזורק מן הים ליבשה,
 ומן היבשה לים,
 ומן הים לספינה,
 ומן הספינה לים,
 ומן הספינה לחבירתה - פטור.

ספינות קשורות זו בזו - מטלטלין מזו לזו.
 אם אינן קשורות, אף על פי שמוקפות - אין מטלטלין מזו לזו.

גמרא

איתמר:

ספינה,

רב הונא אמר:

מוציאין הימנה זיו כל שהוא, וממלא.

רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי:

עושה מקום ארבעה וממלא.

"רב הונא אמר: מוציא הימנה זיו כל שהוא וממלא",

קסבר: כרמלית מארעא משחינו, ואוירא מקום פטור הוא.

ובדין הוא דזיו נמי לא ליבעי,

אלא: כי היכי דליהוי ליה היכרא.

"רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי: עושה מקום ארבעה, וממלא",

קסברי: כרמלית משפת מיא משחינו, מיא ארעא סמיכתא,

אי לא עביד מקום ארבעה,

קא מטלטל מכרמלית לרשות היחיד.

אמר ליה רב נחמן לרבה בר אבבה:

ולרב הונא דאמר: "מוציא הימנה זיו כל שהוא וממלא",

זימנין דליכא עשרה, וקא מטלטל מכרמלית לרשות היחיד!

אמר ליה:

גמרינן דאין ספינה מהלכת בפחות מעשרה.

והא מורשא אית לה!

אמר רב ספרא:

גשושי אזלי קמה.

אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרב חייה בר אבין:

לרב חסדא ולרבה בר רב הונא דאמרי: "עושה מקום ארבעה וממלא",

שופכין דידיה היכי שדי להו?

וכי תימא: דשדי להו באותו מקום - מאיסי ליה!

דשדי להו אדפנא דספינה.

והא איכא כחו!

כחו בכרמלית לא גזרו.

ומנא תימרא?

דתניא:

"ספינה,

אין מטלטלין לא מתוכה לים,

ולא מן הים לתוכה,

רבי יהודה אומר: קא,א

עמוקה עשרה, ואין גבוהה עשרה - מטלטלין מתוכה לים, אבל לא מן הים לתוכה".

מאי שנא "מן הים לתוכה" דלא?

דקא מטלטלין מכרמלית לרשות היחיד,

"מתוכה לים" נמי קמטלטל מרשות היחיד לכרמלית!

אלא לאו אחודה.

ושמע מינה: כחו בכרמלית לא גזרו.

שמע מינה.

434. קא, א

אָמַר רב הונא:

הני ביצאתא דמישן,

אין מטלטלין בהן אלא בארבע²⁷.ולא אמרן אלא שאין בפחות משלשה ארבעה.
אבל יש בפחות משלשה ארבעה - לית לן בה.

ואי מלינהו קני ואורבני - לית לן בה.

מתקיף לה רב נחמן,

וליא: גוד אחית מחיצתא!

מי לא תניא:

"רבי יוסי ברבי יהודה אומר:**נעץ קנה ברשות הרבים, ובראשו טרסקל, וזרק ונח על גביו - חייב."**

אלמא אמרינן: גוד אחית מחיצתא,

הכא נמי נימא: גוד אחית מחיצתא!

מתקיף לה רב יוסף:

ולא שמיעא להו, להא דאמר רב יהודה אמר רב:

ומטו בה משום רבי חייא,

ותני עלה:

"וחכמים פוטרין"

אמר ליה אביי:

ואת לא תסברא!?

והתניא:

"עמוד ברשות הרבים גבוה עשרה, ורחב ארבעה, ואין בעיקרו ארבעה, ויש בקצרו שלו שלשה,**וזרק ונח על גביו - חייב"**

אלמא אמרינן: גוד אחית מחיצתא.

הכא נמי: גוד אחית מחיצתא.

מידי איריא!?

התם - הויא ליה מחיצה שהגדיים בוקעין בה.

הכא - הויא לה מחיצה שאין הגדיים בוקעין בה.

אמר ליה רב אחא בריה דרב אחא לרב אשי:

גבי ספינה נמי, הא איכא בקיעת דגים!

אמר ליה:

בקיעת דגים לא שמייה בקיעה.

ומנא תימרא?

דבעא מיניה רבי טבלא מרבין:

מחיצה תלויה - מהו שתתיר בחורבה?

ואמר ליה:

אין מחיצה תלויה מתרת,

קא, ב, אלא במים,

²⁷ ע"פ כת"י, וכך הגיה המהרש"ל.

קל הוא שהקילו חכמים במים.

ואמאי? הא איכא בקיעת דגים!

אלא,

שמע מינה: בקיעת דגים לא שמה 'בקיעה'.

435. קא, ב

"ספינות קשורות [זו בזו - מטלטלין מזו לזו]".

פשיטא!

אמר רבא:

לא נצרכה אלא להתיר ביצית שביניהן.

אמר ליה רב ספרא:

משה, שפיר קאמרת?!

"מטלטלין מזו לזו" תנו!

אלא אמר רב ספרא:

לא נצרכה אלא לערב ולטלטל מזו לזו.

וכדתניא:

"ספינות קשורות זו בזו מערבין ומטלטלין מזו לזו.

בפסקו - נאסרו.

חזרו ונקשרו - בין שוגגין ובין מזידין, בין אנוסין, בין מוטעין - חזרו להיתרן הראשון.

וכן מחצלות הפרוסות (לרשות הרבים) מערבין ומטלטלין מזו לזו.

נגללו - נאסרו.

חזרו ונפרשו, בין שוגגין, בין מזידין, בין אנוסין, ובין מוטעין חזרו להיתרן הראשון.

שכל מחיצה שנעשה בשבת, בין בשוגג בין במזיד - שמה מחיצה".

איני?!

והאמר רב נחמן:

לא שנו אלא לזרוק.

אבל לטלטל - אסור!

כי איתמר דרב נחמן אמזיד איתמר.

אמר שמואל:

אפילו קשורות בחוט הסרבל.

היכי דמי?

אי יכול להעמידן - פשיטא!

אי אין יכול להעמידן - אמאי?

לעולם יכול להעמידן.

ושמואל לאפוקי מדנפשיה קאתי.

דתנו:

"קשרה בדבר המעמידה - מביא לה טומאה.

בדבר שאין מעמידה - אין מביא לה טומאה".

ואמר שמואל:

והוא שקשורה בשלשלת של ברזל.

לענין טומאה הוא,

דכתוב: "בחלל הרב"²⁸ (במדבר יט, טז) - הרב הרי הוא כחלל.

אבל לענין שבת, כיון דיכול להעמידה, היכר בעלמא הוא, אפילו בחוט הסרבל.

²⁸ וכל אשר יגע על פני השדה בחלל תרבו או במת או בעצם אדם או בקבר יטמא שבעת ימים

436. קב, א

קבא, מְשֻׁנָּה

הזורק, וְנֹזֵר מֵאַחַר שְׂיֻצְתָּה מִיָּדוֹ,
 קִלְטָה אַחַר, קִלְטָה כְּלָב, אוֹ שְׂנִשְׂרָפָה - פְּטוּר.
 זֶדֶק לַעֲשׂוֹת חֲבוּרָה, בֵּין בְּאָדָם וּבֵין בְּבַהֲמָה, וְנֹזֵר עַד שֶׁלֹּא נַעֲשִׂית חֲבוּרָה - פְּטוּר.
 זֶה הַכֹּלל:

כָּל חַיִּיבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חַיִּיבֵין עַד שֶׁתְּהֵא תַחֲלָתָן וְסוֹפָן, שְׂגָגָה.
 תַּחֲלָתָן שְׂגָגָה וְסוֹפָן בְּזָדוֹן, תַּחֲלָתָן זָדוֹן וְסוֹפָן שְׂגָגָה - פְּטוּרִין,
 עַד שֶׁתְּהֵא תַחֲלָתָן וְסוֹפָן שְׂגָגָה.

גְּמָרָא

הָא נְחָה - חַיִּיב,

וְהֵלֵא נֹזֵר,

וְתַנֵּן:

"כָּל חַיִּיבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חַיִּיבֵין עַד שֶׁתְּהֵא תַחֲלָתָן וְסוֹפָן שְׂגָגָה!"

אָמַר רַב כְּהֵנָּא:

סִיפָא אֶתְאֵן לְכַתָּא וּמַתְנָא.

לְכַתָּא וּמַתְנָא אוּגְדוּ בִידוֹ הוּא!

כְּגוֹן שְׁנַתְכוּיִן לַעֲשׂוֹת חֲבוּרָה.

הָא נְמִי תַנִּינָא:

"הַזּוֹרֵק לַעֲשׂוֹת חֲבוּרָה,

בֵּין בְּאָדָם בֵּין בְּבַהֲמָה, וְנֹזֵר עַד שֶׁלֹּא נַעֲשִׂית חֲבוּרָה - פְּטוּר!"

אָלָא אָמַר רַבָּא:

בְּמַעֲבִיר.

וְהָא "זֶה הַכֹּלל" דְּקַתְנִי זְרִיקָה קַתְנִי!

אָלָא אָמַר רַבָּא:

תַּרְתִּי קַתְנִי:

הַזּוֹרֵק וְנֹזֵר מֵאַחַר שְׂיֻצְתָּה מִיָּדוֹ,

אֵי נְמִי:

לֹא נֹזֵר וּקְלָטָה אַחַר אוֹ קְלָטָה כְּלָב אוֹ שְׂנִשְׂרָפָה פְּטוּר.

רַב אֲשִׁי אָמַר:

חֲסוּרֵי מַחֲסָרָא, וְהַכִּי קַתְנִי:

"הַזּוֹרֵק וְנֹזֵר מֵאַחַר שְׂיֻצְתָּה מִיָּדוֹ, קְלָטָה אַחַר אוֹ קְלָטָה כְּלָב אוֹ שְׂנִשְׂרָפָה פְּטוּר.

הָא 'נְחָה' - חַיִּיב,

בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים: שְׁחֹזַר וְשָׁכַח,

אָבֵל לֹא חֹזַר וְשָׁכַח - פְּטוּר,

שֶׁכָּל חַיִּיבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חַיִּיבֵין עַד שֶׁתְּהֵא תַחֲלָתָן וְסוֹפָן שְׂגָגָה."

437. קב, א

"זוה הפלל:

כל חייבי חטאות [אינו חייבין עד שתהא תחלתו וסופו, שגגה.
תחלתו שגגה וסופו בידון, תחילתו זדון וסופו שגגה - פטורין,
עד שתהא תחילתו וסופו שגגה].

איתמר:

שתי אמות בשוגג, שתי אמות במזיד, שתי אמות בשוגג.
רבה אמר: פטור.
רבא אמר: חייב.

"רבה אמר: פטור" - אפילו לרבן גמליאל, דאמר: אין ידיעה לחצי שיעור.
התם - הוא דכי קא גמר שיעורא בשוגג קא גמר,
אבל הכא - במזיד לא.
ובמאי?
אי בזורק - שוגג הוא,
אלא: במעביר.

"רבא אמר: חייב" - ואפילו לרבנן דאמרי: יש ידיעה לחצי שיעור,
התם הוא בידו,
אבל הכא אין בידו לא.
ובמאי?
אי במעביר הרי בידו!
ואלא בזורק.

אמר רבה:

זרק ונחה בפני הכלב, או בפני הכבשן - חייב.

והאנן תנו:

"קלטה אחר או קלטה הכלב או שנשרפה - פטור!"

התם - לא מכזיבין
הכא - דקא מכזיבין.

אמר רב ביבי בר אביי:

אף אנן נמי תנינא:

"יש אוכל אבילה אחת וחייב עליה ארבע חטאות ואשם אחד.

טמא שאכל חלב,

נותר מן המוקדשין ביום הנפורים,

רבי מאיר אומר:

אף אם היתה שבת והוציאו בפיו - חייב.

אמרו לו: אינו מן השם".

ואמאי?

הא אין דרד הוצאה בקד?

אלא: כיון דקא מיפזין, מחשבתו משויא ליה מקום.

הכא נמי, כיון דקא מיפזין מחשבתו משויא ליה מקום.